

Lietuvos švietimo taryba

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6791 El. p. deimante.zegune@lrs.lt

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
ministrei Jurgita Šiugždinienai

2021-05-31 Nr. S-2021-2910
Į 2021-05-31 gautą raštą

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
viceministrui Gintautui Jakštui

Kopija

Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komitetui

Lietuvos Respublikos Prezidento Švietimo, mokslo ir kultūros grupės vyr. patarėjai Jolantai
Karpavičienei

Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės patarėjai Aistei Kairienei

Lietuvos universitetų rektorių konferencijai

Lietuvos kolegijų direktorių konferencijai

DĖL PASTABŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTAMS

Lietuvos švietimo taryba (toliau – Taryba), atsakydama į Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2021 m. gegužės 31 d. gautą raštą Nr. SR-2157, kuriuo prašoma pateikti Tarybos poziciją dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 9, 59, 74, 76, 77, 82 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, teikia Tarybos nuomonę dėl minėtais projektais siūlomų nuostatų keitimo.

Tarybos nuomone, aukštojo mokslo prieinamumas neturi priklausyti nuo asmens finansinės padėties. Poziciją dėl bendro principo, kad minimalūs reikalavimai stojantieji turi būti suvienodinti, Taryba yra pateikusi 2020 m. sausio 9 d. (raštu Nr. S-2020-121). Taryba yra teikusi siūlymą Lietuvos Respublikos Vyriausybei suvienodinti minimalius reikalavimus stojant į aukštąją mokyklą, t. y. siūlė numatyti, kad asmuo turi būti išlaikęs bent tris egzaminus (2021 m. gegužės 14 d. raštas Nr. S-2021-2518) ir teigiamai vertintina tai, kad šis siūlymas atsispindi Švietimo, mokslo bei sporto ministerijos (toliau – Ministerija) siūlomuose įstatymo pakeitimuose.

Taryba, teikdama š.m. gegužės 14 d. savo nuomonę dėl minimalių reikalavimų stojant į aukštąją mokyklą, nedetalizuoja, kokie tai egzaminai turėtų būti, tačiau, įvertinusi kitų šalių praktiką dėl valstybinės kalbos egzaminų, atkreipia dėmesį į valstybinės lietuvių kalbos egzamino svarbą. Lietuvių kalbos brandos egzaminas mūsų valstybėje, kaip vienas iš minimalių reikalavimų

stojant į aukštąją mokyklą, galėtų likti ir ateityje, tačiau Taryba nuomonės dėl egzaminų parinkimo minimaliems reikalavimams, stojant į aukštąją mokyklą, nėra svarsčiusi.

Taryba 2021 m. balandžio 1 d. raštu Nr. S-2021-1635 pateikė siūlymus Vyriausybei dėl studijų finansavimo tobulinimo. Dalis siūlytų principų iš dalies atspindi Ministerijos teikiamuose įstatymo pakeitimuose. Taryba rašte Nr. S-2021-1635 siūlė numatyti, kad dalis studijų finansavimo gali būti skirstoma:

1) pagal visuotinai sutartus kriterijus už rezultatus studijų srityje (*angl. performance based funding*), kurie taip pat sudarytų galimybę išgryninti binarinės sistemos plėtros principus. Finansavimą šiuo būdu siūloma skirti atsižvelgiant į pasiektus rezultatus pagal atitinkamame teisės akte įtvirtintą skaičiavimo formulę, numatant skirtingus svorio koeficientų kriterijus universitetų ir kolegijų sektoriuje. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad skiriant finansavimą už rezultatus turi būti iš anksto sutarti ir patvirtinti ne tik kriterijai, bet ir jų vertinimo tvarka, ypač tai svarbu apibrėžiant poveikį regionams, bendradarbiavimą su socialiniais partneriais;

2) pagal sutartinius santykius, kai papildomos lėšos skiriamos strateginei plėtrai pagal sutartį su kiekviena aukštąja mokykla ar aukštųjų mokyklų konsorciumu. Papildomų lėšų dalis ir strateginės plėtros tikslai yra skelbiami viešai ir sutariai atskirai su kiekviena aukštąja mokykla arba aukštųjų mokyklų konsorciumu.

Įvertinus, kad šiuo metu nustatytas teisinis reguliavimas tik iš dalies išsprendžia studijų kokybės ir finansavimo tarpusavio papildomumą, Taryba siūlo papildyti Ministerijos teikiamą pasiūlymą ir Mokslo ir studijų įstatyme apibrėžti studentų „nubyrėjimo“ procentą (2021 m. balandžio 1d. Lietuvos švietimo tarybos raštas Nr. S-2021-1635).

Taryba taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad Ministerija, tobulindama studijų finansavimo procesus, turi sudaryti prielaidas, jog lėšos, skiriamos vienam studentui, nuosekliai didėtų, nes šiuo metu jos yra vienos mažiausių tarp Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių narių.

Taryba atkreipia dėmesį ir į tai, kad šiuo metu teisinis reguliavimas nesprendžia studijų finansavimo bazinio poreikio kompleksiskumo, o Ministerijos teikiamas siūlymas taip pat tik iš dalies sprendžia dabartinius aukštojo mokslo iššūkius finansavimo ir kokybės užtikrinimo srityje.

Lietuvos švietimo tarybos pirmininkė

prof. dr. Saulė Mačiukaitė-Žvinienė